

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Problematika vypořádání společných závazků v rámci vypořádání společného jmění manželů

Je běžnou praxí, že v rámci vypořádání společného jmění manželů, ať už před rozvodem manželství či po něm, dochází mezi manželi vedle vypořádání společného majetku, rovněž i k vypořádání společných závazků. Otázku vzniku společného závazku za trvání manželství nyní ponecháváme stranou a zaměříme se především na jeho vypořádání v rámci vypořádání společného jmění manželů.

K vypořádání společného závazku, resp. jeho převzetí jedním z manželů může dojít, jak na základě dohody o vypořádání společného jmění manželů, tak i na základě rozhodnutí soudu, který však [\[1\]](#)zpravidla přikáže povinnost splácet společné dluhy oběma účastníkům rovným dílem a jen výjimečně pouze jednomu z manželů.

Výše uvedený princip soudního vypořádání společného závazku přitom plně reflektuje specifickou povahu tohoto závazku, kdy jak vyplývá z ust. § 737 odst. 1) zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), vypořádáním jmění nesmí být dotčeno právo třetí osoby. Bylo-li její právo vypořádáním dotčeno, může se třetí osoba domáhat, aby soud určil, že je vypořádání vůči ní neúčinné. Jak přitom vyplývá z odst. 2) daného ustanovení, **vypořádání dluhů má účinky jen mezi manžely.**

Jak přitom vyplývá z komentáře k předmětnému ustanovení, [\[2\]](#)ustanovení § 737 odst. 2 *dopadá na situace, v nichž jsou předmětem vypořádání dluhy náležející do SJM. Zákonodárce zakotvuje stručné pravidlo, podle kterého má vypořádání dluhů účinky jen mezi manžely, resp. rozvedenými manžely. Manželé si mohou společné dluhy vypořádat na základě dohody jakýmkoliv způsobem, a to i tak, že veškeré dluhy převezme jeden z manželů. Vypořádání dluhů dle vůle manželů (soudu) bude platné, oba manželé (resp. bývalé manželé) bude zavazovat, nicméně účinky takového vypořádání budou pouze mezi nimi samotnými. **Postavení věřitele nemůže být zhoršeno** (srov. např. NS [20 Cdo 3435/2011](#)).*

(...)

Otázka, jakým způsobem byl dluh vypořádán, ať již dohodou nebo rozhodnutím soudu, nabude významu teprve v případě následného regresivního vypořádání mezi oběma manžely. **Věřitel tak může i po skončení manželství a vypořádání SJM vymáhat dluh po kterémkoliv z manželů bez ohledu na to, který z nich se stal dlužníkem při vzájemném vypořádání.** Je-li vyzván k uhrazení dluhu manžel, který již není na základě vypořádání ve vnitřním poměru mezi manžely dlužníkem, měl by užít předběžného regresu vůči druhému manželovi. Ten by měl plnit sám a vyzvaného manžela by tím měl takové povinnosti zprostit. **Vůči samotnému věřiteli se však námitkou, že celý dluh při vypořádání připadl druhému manželovi, neubrání. Pokud bude muset dluh uhradit sám, má možnost následného regresu vůči druhému manželovi.** Je-li naopak vyzván ten z manželů, kterému při vypořádání dluh připadl, možnost regresu vůči druhému manželovi nemá. Platí tedy obecná pravidla pasivní solidarity.

Jak vyplývá z výše uvedeného ustanovení, ujednání manželů v dohodě o vypořádání společného jmění manželů o vypořádání společných dluhů má účinky jen mezi manželi samotnými, přičemž věřitel se i nadále může domáhat jeho splnění po obou manželích. Jak přitom vyplývá z předmětného komentáře, jakož i judikatury Nejvyššího soudu, postavení věřitele nemůže být ujednáním manželů zhoršeno. **Jak přitom vyplývá z výše uvedeného komentáře, není možné, aby se společně zavázali dlužníci domluvili o právech svého věřitele tak, že jeden z nich nadále dlužníkem nebude.**

Vedle výše uvedeného ujednání manželů o převzetí povinnosti splácet společný závazek, na základě kterého má druhý manžel vůči zavázanému manželu alespoň regresní nárok, dochází v řadě případů k situaci, kdy je v rámci vypořádání společného závazku nutné vyřešit nejen převzetí a splácení předmětného závazku, ale rovněž i úplné vyvázání druhého manžela ze společného závazku, a to např. z důvodu ručení, či zřízeného zástavního práva. Takový to závazek o vyvázání druhého manžela ze společného závazku však může být velmi problematický.

V daném případě se přitom nabízí otázka, zda lze závazek jednoho z manželů k vyvázání druhého manžela ze společného závazku v dohodě o vypořádání společného jmění manželů vůbec platně sjednat, ale především i otázka, zda se lze splnění předmětného závazku na zavázaném manželovi vůbec domoci.

Jak přitom dále vyplývá z komentáře k ust § 737 občanského zákoníku [\[3\]](#) **je patrně potřeba připustit řešení, podle kterého dohoda o vypořádání SJM, která odporuje dobrým mravům či zákonu za podmínek § 580, popř. i § 588 v tom směru, v jakém zasahuje do práv třetích osob, může být neplatná. Tento závěr nelze zcela vyloučit, jakkoliv je patrné, že § 737 cílí na zakotvení specifického důsledku (relativní neúčinnosti) vady jednání, spočívající v dotčení práva třetí osoby.**

(...)

V případě, že bude takto „nemravné“ či zákonu, popřípadě i veřejnému pořádku, odporující ujednání spočívat ve vypořádání dluhů, bude neúčinné vůči třetí osobě dle § 737 odst. 2 přímo ze zákona. I tak však zjevně mohou být splněny podmínky neplatnosti takového jednání. Je třeba doplnit, že dohoda o vypořádání bude z uvedených důvodů neplatná v plném rozsahu, pouze když ujednání zasahující do práv třetích osob nelze oddělit od zbytku dohody. To bude ovšem spíše výjimečné. Bude-li se důvod neplatnosti týkat jen takové části dohody, kterou lze od jeho ostatního obsahu oddělit, je neplatnou jen tato část, lze-li předpokládat, že by k uzavření dohody došlo i bez neplatné části, pokud by druhá strana rozpoznala naplnění důvodu neplatnosti včas (§ 576).

S ohledem na výše uvedené nelze vyloučit, že může být závazek jednoho z manželů sjednaný mezi manželi v dohodě o vypořádání společného jmění manželů k vyvázání druhého manžela ze společného dluhu posouzen jako absolutně neplatný, přičemž však vždy bude záviset na konkrétních okolnostech daného případu.

Je přitom nepochybné, že vyvázání jednoho z manželů ze společného závazku bude takřka vždy záviset na rozhodnutí věřitele společného závazku, který však zpravidla není smluvní stranou dohody o vypořádání společného jmění manželů a není tak k tomuto kroku, jakkoliv zavázán, ba právě naopak může se tomuto ujednání legitimně bránit. Z uvedeného důvodu se tak kloníme k názoru, že je rovněž i samotná vymahatelnost splnění předmětného závazku na druhém manželovi značně problematická a nelze ji jakkoliv zaručit.

Za účelem eliminace možných problémů při vypořádání společných závazků, které mohou při tomto

vypořádání nastat, tak lze jen doporučit, zapojit již při samotném jednání o vypořádání společného závazku do tohoto jednání i věřitele společného závazku, zpravidla tedy banku, se kterou je vhodné již předem veškeré možnosti převzetí společného závazku či vyvázání jednoho z manželů z tohoto závazku projednat a vyhnout se tak do budoucna problémům s tím souvisejícím.

JUDr. David Řezníček, LL.M., Ph.D.,
advokát

Mgr. Alena Hejná

REZNICEK & CO.

[Řezníček & Co. s.r.o., advokátní kancelář](#)

Krajinská 281/44
370 01 České Budějovice

Tel.: +420 386 323 247
e-mail: reznicek@reznicek.com

[1] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2017, sp. zn. 22 Cdo 4799/2015

[2] (PSUTKA, Jindřich. § 737 [Ochrana práv třetích osob před důsledky vypořádání]. In: HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 308, marg. č. 3.)

[3] (PSUTKA, Jindřich. § 737 [Ochrana práv třetích osob před důsledky vypořádání]. In: HRUŠÁKOVÁ, Milana, KRÁLÍČKOVÁ, Zdeňka, WESTPHALOVÁ, Lenka a kol. Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975). 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 310–311, marg. č. 4.)

Další články:

- [Povaha sjezdů](#)
- [Zaplatit za logo nestačí. Jaká práva skutečně získáváte?](#)
- [Výslech advokáta účastníka řízení coby důkazní prostředek](#)
- [Rozhodnutí Nejvyššího soudu ke změně klíče pro stanovení příspěvků na správu domu a pozemku, k samotnému stanovení příspěvků a k rozúčtování nákladů na služby](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 41.: Záruka za jakost v kupní smlouvě](#)
- [Dvacet let vlastní cestou. Arthur Braun o svobodě, číslech a lidském elementu advokacie](#)
- [Komu náleží vlastnické právo k náhradní veřejné komunikaci postavené investorem?](#)
- [AML rizika u luxusních nákupů](#)
- [Recentní judikatura Nejvyššího soudu k důvodům neplatnosti usnesení valné hromady](#)
- [Tlačítko pro odstoupení od smlouvy jako nový standard spotřebitelského online rozhraní](#)
- [Formální a materiální stránka přestupku; case study](#)